

NEYTENDASTOFA

Ákvörðun nr. 43/2015

**Ákvörðun um sektir vegna vanrækslu Olíuverzlunar
Íslands hf. að fara að fyrirmælum Neytendastofu um verðmerkingar**

I.

Málsmeðferð

1.

Hinn 15. júní 2015 kom starfsmaður Neytendastofu í verslun Olíuverzlunar Íslands hf. við Arnberg á Selfossi í þeim tilgangi að skoða ástand verðmerkinga. Þá kom starfsmaður Neytendastofu í verslun Olíuverzlunar Íslands, á Hellu þann 7. júlí 2015 í sama tilgangi. Verðmerkingar voru skoðaðar með tilliti til ákvæða 17. gr. laga nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptum og markaðssetningu, sem kveður á um það að fyrirtækjum sem selja vöru eða þjónustu til neytenda beri að verðmerkja vöru sína og þjónustu og sýna það á áberandi hátt í versluninni, sem og ákvæða reglna nr. 536/2011, um verðmerkingar og aðrar verðupplýsingar. Samkvæmt reglunum skal verðmerking vera skýr, aðgengileg og greinileg svo augljóst sé til hvaða vöru hún vísar. Auk þess var skoðað sérstaklega hvort merkingar á eldsneyti væru í samræmi við reglur nr. 385/2007, um verðmerkingar á bifreiðaeldsneyti, þar sem kveðið er á um að skylt sé að verðmerkja eldsneyti við eldsneytisdælur svo auðvelt sé fyrir neytendur að sjá verðið áður en byrjað er að dæla eldsneyti. Þá skulu seljendur sem selja meira en eina milljón lítra af eldsneyti á hverju ári hafa verðskilti við sölustaðinn sem sjáanlegt er þegar bifreið nálgast sölustaðinn.

Skoðunin fer þannig fram að starfsmaður Neytendastofu kannar almennt ástand verðmerkinga, þ.e. hvort söluvörur séu verðmerktar. Þá eru valdar af handahófi tíu vörur sem skoðaðar eru sérstaklega og athugað hvort þær séu verðmerktar og hvort hilluverðmerking sé í samræmi við verð á kassa.

Niðurstöður skoðunarinnar voru þær að í báðum verslunum voru merkingar á bifreiðaeldsneyti í samræmi við reglur nr. 385/2007 en gerðar voru athugasemdir við ástand verðmerkinga í verslununum. Í báðum verslunum voru gerðar athugasemdir við töluvert af óverðmerktum vörum. Í verslun Olís á Hellu voru einnig gerðar sérstakar athugasemdir við óverðmerkta vegg með sælgæti sem og að ástand verðmerkinga í kæli væri ábótavant. Í Olís við Arnberg á Selfossi voru auk þess gerðar athugasemdir við að vöruheiti sæjust illa, vel flestar merkingar væru afmáðar og mikið væri af óverðmerktri vöru.

Starfsmenn verslananna kvittuðu fyrir komu starfsmanns Neytendastofu og þeim athugasemdum sem gerðar voru. Í lok skoðunarinnar skildi starfsmaður Neytendastofu eftir bréf í versluninum þess efnis að skoðunin hefði farið fram og að Neytendastofa kæmi til með að senda fyrirtækinu bréf þar sem gerð yrði nánari grein fyrir ástandi verðmerkinga. Í bréfinu var jafnframt gerð grein fyrir þeim helstu ákvæðum laga og reglna sem um verðmerkingar gilda.

Með bréfum Neytendastofu til Olíuverzlunar, dags. 26. júní og 9. júlí 2015, greindi stofnunin frá niðurstöðum skoðananna í verslunum á Hellu og við Arnberg á Selfossi og gerði grein fyrir þeim ákvæðum sem í gildi eru um verðmerkingar. Þá var þeim eindregnu fyrirmælum beint til fyrirtækisins að koma verðmerkingum í viðunandi horf.

2.

Dagana 16. júlí og 31. ágúst 2015 var framkvæmd önnur skoðun hjá verslunum Olíuverzlunar Íslands við Arnberg á Selfossi og á Hellu, sem fram fór með sama hætti og fyrri skoðun. Niðurstöður skoðunarinnar voru þær að enn voru gerðar athugasemdir við ástand verðmerkinga í versluninum. Í verslun Olís við Arnberg á Selfossi voru gerðar sérstakar athugasemdir við að nammibar og bækur væru óverðmerktar og að mikið vantaði af verðmerkingum víða um verslun.

Með bréfi Neytendastofu til Olíuverzlunar Íslands, dags. 11. ágúst 2015, greindi stofnunin fyrirtækinu frá niðurstöðum skoðunarinnar í verslun Olís við Arnberg á Selfossi. Með bréfi Neytendastofu til Olíuverzlunar Íslands, dags. 7. september 2015, greindi stofnunin fyrirtækinu frá niðurstöðum skoðunarinnar í verslun Olís á Hellu. Í bréfinu var einnig greint frá því að Neytendastofa hafi tekið ákvörðun um að sameina málsmeðferð í ljósi tengsla málanna. Var fyrirtækinu gefinn kostur á að koma að skýringum og athugasemdum í málinu áður en tekin yrði ákvörðun á grundvelli IX. kafla laga nr. 57/2005.

Engar athugasemdir bárust Neytendastofu.

II.

Niðurstaða

Í máli þessu hefur Olíuverzlun Íslands hf. ekki sinnt fyrirmælum Neytendastofu um að koma verðmerkingum í verslunum félagsins við Arnberg á Selfossi og á Hellu í viðunandi horf innan tilskilins frests.

Ákvæði 17. gr. laga nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu, er svohljóðandi:

„Fyrirtæki, sem selur vörur eða þjónustu til neytenda, skal merkja vöru sína og þjónustu með verði eða sýna það á svo áberandi hátt á sölustaðnum að auðvelt sé fyrir neytendur að sjá það. Neytendastofa getur sett nánari ákvæði um verðmerkingar með opinberri tilkynningu.“

Samkvæmt ákvæðinu ber söluaðilum ávallt að gefa upp verð á vörum og þjónustu. Á grundvelli heimildar ákvæðisins, sem og ákvæðis 18. gr. sömu laga, sem snýr að heimild Neytendastofu til að gefa fyrirtækjum sérstök fyrirmæli um að gera ráðstafanir til að auðvelda viðskiptavinum að meta verð og gæði, hefur Neytendastofa sett reglur nr. 536/2011, um verðmerkingar og einingarverð við sölu á vörum.

Um verðmerkingar á vörum segir í 3. gr. verðmerkingareglanna:

„Fyrirtæki skal skýrt og greinilega merkja vöru sína með réttu söluverði og einingarverði í íslenskum krónum.“

Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. er þó heimilt að veita sömu upplýsingar nálægt vöru enda sé augljóst til hvaða vöru verðmerkingin vísar og tryggt sé að neytendur fái án vandkvæða aðgang að upplýsingum um sölu- og einingarverð sem skylt er að veita samkvæmt reglum þessum, sbr. 4. gr.

Skylda til að verðmerkja með sölu- og einingarverði gildir einnig hvar sem vörur eru til sýnis svo sem í búðargluggum, sýningarkössum, á vefsíðum eða annars staðar. Sé söluverðs getið í auglýsingum þarf einnig að tiltaka einingarverð.“

Samkvæmt framangreindum ákvæðum ber Olíuverzlun Íslands að verðmerkja allar söluvörur sínar með endanlegu verði og skulu þær vera réttar.

Í máli þessu voru niðurstöður síðari skoðana í verslunum Olíuverzlunar Íslands, þær að ástandi verðmerkinga var enn ábótavant eins og að ofan greinir enda var töluvert um óverðmerktar vörur í verslunum. Slíkt telur Neytendastofa óviðunandi og brjóta gegn framangreindum ákvæðum laga nr. 57/2005 og verðmerkingareglna. Eftir fyrri skoðun Neytendastofu var þeim fyrirmælum beint til Olíuverzlunar Íslands að koma verðmerkingum í verslunum í viðunandi horf. Það var ekki gert og því telur Neytendastofa nauðsynlegt að beita þeim úrræðum sem lög nr. 57/2005 heimila.

Ákvæði 1. mgr. 22. gr. laga nr. 57/2005 segir:

„Neytendastofa getur lagt stjórnvaldssektir á fyrirtæki sem brjóta gegn:

[...]

b. stjórnvaldsreglum og ákvörðun Neytendastofu gegn viðskiptaháttum sem brjóta í bága við ákvæði II.-VIII. kafla [...]

c. reglum og fyrirmælum Neytendastofu um ráðstafanir til að auðvelda viðskiptavinum að meta verð og gæði, sbr. 18. gr.“

Með vísan til framangreinds og að teknu tilliti til umfangs brotsins og jafnræðis- og meðalhófsreglu stjórnslulaga sem og með hliðsjón af sektarfjárhæðum í öðrum málum telur Neytendastofa rétt að leggja á Olíuverzlun Íslands hf., stjórnvaldssekt að fjárhæð 75.000 kr. fyrir hvora verslun. Olíuverzlun Íslands er því gert að greiða stjórnvaldssekt að fjárhæð 150.000 kr. (eittundraðogfimm tíu þúsund krónur). Sektina skal greiða í ríkissjóð eigi síðar en þremur mánuðum frá dagsetningu ákvörðunar þessarar.

III.

Ákvörðunarorð:

„Olíuverzlun Íslands hf., Katrínartúni 2, Reykjavík, hefur brotið gegn ákvæði 17. gr. laga nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu, sem og ákvæði 3. gr. reglna nr. 536/2011, um verðmerkingar og einingarverð við sölu á vörum, með óviðunandi verðmerkingum í verslunum fyrirtækisins við Arnberg á Selfossi og á Hellu. Þá hefur fyrirtækið ekki farið að fyrirmælum Neytendastofu þess efnis að koma verðmerkingum sínum í viðunandi horf innan tilskilins frests.

Með heimild í b. og c. lið 1. mgr. 22. gr. laga nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu, leggur Neytendastofa stjórnvaldssekt á Olíuverzlun Íslands hf. að fjárhæð kr. 150.000 (eittundraðogfimm tíu þúsund krónur). Sektina skal greiða í ríkissjóð eigi síðar en þremur mánuðum frá dagsetningu ákvörðunar þessarar.“

Neytendastofa, 26. október 2015

Tryggvi Axelsson
Forstjóri

Þórunn Anna Árnadóttir